

REDACTIONEEL GEDEELTE

MALAISE

Aangezien men geen courant of periodiek van welken aard of welke richting ook, kan opslaan, zonder bovengenoemd opschrift tegen te komen, zal het wel geen verwondering wekken, dit omineuze woord ook eens boven een van onze beschouwingen te vinden.

De oorzaak ligt niet in het feit, dat de druk der tijden zich wellicht hier of daar in individueele praktijken doet gelden en zodoende met het belastingbillet, de zorgen van den practicus verhoogt, — want voorzoover ons bekend heeft dit verschijnsel in ieder geval nog geen afmetingen aangenomen die voor een bespreking daarvan in aanmerking komen — maar wel doordat gebeurtenissen van den laatsten tijd erop wijzen, dat ideëele belangen van de tandheelkunde en de tandheelkundigen in het gedrang dreigen te komen en dat wij hiertegenover een houding hebben aan te nemen.

Zoo lazen wij, dat in een zitting van den Amsterdamschen Gemeenteraad, de betreffende wethouder werd aangevallen, omdat deze een post van f 7000.— bestemd voor schooltandklinikverzorging, had teruggenomen „van wege de bezuiniging”. Het bleek, dat in de commissie van bijstand was besloten voor te stellen posten uit te trekken voor de bestrijding van geslachtsziekten, van kinkhoest en van het tandbederf bij schoolkinderen.

In het College van B. en W. vermocht de wethouder voor deze *drie* voorstellen geen voldoende steun te vinden en kon slechts één er van handhaven.

Hij behield toen de eerste post en liet de beide andere

vervallen op grond van het feit dat hij dit eerste het meest noodzakelijk achtte. De beide andere — hoe gewenscht ook — moesten wachten op betere tijden, zooveel te meer waar de post tot bestrijding van tandbederf, binnen eenige jaren een bedrag van f 55,000.— zou vergen. Er was daarmede zoolang gewacht, dat het nu nog wel wat langer kon wachten!

Bij de discussie, die zich in den Raad hierover ontspon, bleek dat men algemeen betreurde dat de post moest worden teruggenomen, maar dat de meerderheid zich met den wethouder bij het noodzakelijke neerlegde.

Dit is één feit dat wij wenschten te signaleeren, er is echter méér en érger! Op een andere plaats in dit nummer vindt men een bericht, dat in Dordrecht voorgesteld wordt door B. en W., den schooltandartsdienst op te heffen, „omdat — hoewel hij goed en nuttig werk gedaan heeft — in dezen tijd van noodzakelijke bezuiniging, hij niet noodzakelijk is!”

Wanneer wij deze twee gebeurtenissen nader beschouwen, dan willen wij beginnen met er het lichtpunt uit naar voren te brengen en dat is de verheugende omstandigheid dat nòch in Amsterdam, nòch in Dordrecht door iemand het *nut* van een schooltandartsdienst werd ontkend, dat er integendeel sterke voorstanders van een dergelijken dienst bleken te zijn. En vergelijken we dit feit met den toestand van eenige jaren geleden, dan dient dankbaar erkend dat de propaganda voor het behoud van het kindergebit goede vruchten begint te dragen en dat op dezen weg dus krachtig dient te worden voortgegaan!

Te betreuren is echter in hooge mate, dat men — door de malaise — eenerzijds niet tot oprichting van den bewusten dienst is overgegaan en anderzijds, wat nog veel erger is, dreigt het bestaande weder ongedaan te maken.

Vraagt men zich echter af, — niet als tandarts, maar als ingezetene van een bepaalde gemeente — of het juist kan zijn en of men het recht heeft om in **dezen** tijd, nu bezuiniging niet alleen gewenscht is, maar *gebiedend is voor-*

geschreven, gelden te voteeren voor 'n importe, welke nuttige zaak ook, die niet absoluut noodzakelijk is, òf niet als goede geldbelegging moet worden beschouwd, dan gelooven wij dat thans menig lid van een gemeenteraad (en wij kunnen ons indenken dat daar zelfs tandartsen onder kunnen zijn) deze vraag ontkennend zal beantwoorden!

Wanneer men dus aan tandheelkundige zijde op het standpunt staat, dat de invoering van schooltandklinieken niet alleen wenschelijk is uit een oogpunt van volksgezondheid en om het individu zoowel op jongeren als lateren leeftijd veel ellende te besparen, doch ook omdat het geld daaraan besteed, ruimschoots wordt vergoed door vermeerderde arbeidsprestatie later en door gunstiger resultaten op de scholen — *onmiddellijk* —, zooals de buitenlandsche statistieken dit telkens weer aantoonen, dan zal men dit standpunt nadrukkelijker hebben te verdedigen, dan volgens ons beste weten tot nu toe is geschied.

Met andere woorden, men moet òf de noodzaak bewijzen, òf het economisch nuttig effect!

Het eerste lijkt ons niet wel mogelijk. Het argument, dat de maatschappij het zóó lang zonder behandeling op de scholen gedaan heeft, dat zij nog wel wat langer kan wachten en dat op dien grond invoering op dit moment niet kan worden toegestaan, lijkt ons zoo krachtig, dat wij niet gelooven dat er vele gemeenteraden zullen zijn, waar dit niet door een groote meerderheid zal worden onderschreven.

Blijft dus over den nadruk te leggen op het feit dat het instituut der schooltandbehandeling, ook in een tijd van economische malaise als wij thans beleven, gerechtvaardigd is, door de **materieele** voordeelen die het blijkt af te werpen. En ook in tijden van malaise, ja juist in tijden van malaise is economische bedrijfsleiding meer dan ooit noodzakelijk, en dit is een zóó elementaire waarheid, dat zij wel door niemand zal worden ontkend.

De organen van de Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, die in deze richting hebben te propageeren en te

adviseeren, zullen dus — ons inziens, met krachtig materiaal, met sprekende cijfers, moeten komen om de bewijzen van het economisch voordeel voor Staat en Gemeente van een goede gebitsverzorging te kunnen leveren, aan leeken, die niet alleen het recht, maar ook de plicht hebben in deze overtuigd te willen zijn.

Wanneer men zou verzuimen dit bewijs te leveren, zal — vreezen wij — het schooltandklinikewezen in ons vaderland voor geruimen tijd tot de pia vota blijven behooren!

Nu wij „het fatale woord” eenmaal boven dit artikel hebben geplaatst, willen wij niet eindigen zonder ook aan de algeméene malaise een enkel woord te wijden. Ruim vijf jaren na het eindigen van den grooten oorlog staat de wereld er nog even hopeloos voor, de vrede weder te bemachtigen — ja misschien nóg hopeloozer door den ondergang van vele illusies en vele idealen.

Dat geldt voor naties, voor internationale organisaties en voor individuen.

Wanneer dit nummer van ons Tijdschrift zal zijn verschenen, zal het Kerstfeest aanstaande zijn, en zal de gedachte in alle landen, sterker dan anders, geconcentreerd zijn op het: „Vrede op aarde”. En even later zullen bij het scheiden des jaars talloos velen elkaar de hand drukken, om het beste te wenschen voor 1924!

Wij roepen onzen lezers datzelfde toe en willen eindigen met den wensch, dat wij aan het einde van 1924 op deze plaats iets zullen kunnen schrijven over onze professie en over den algemeenen toestand, waarboven gezet zal mogen worden: *Herleving!*